

## KAKO PRIVARČEVATI?


**Igor Zupan,**  
Zavarovalnica  
Triglav

Predvsem so zelo pomembni cilji,

ki jih želimo doseči z varčevanjem. Ti so praviloma dolgoročni, nekateri tudi kratkoročni, in se med posamezniki razlikujejo. Priporočamo razgovor s finančnozavarovalnim svetovalcem, ki nam bo pomagal najti ustrezno rešitev za naš varčevalni načrt. Za doseganje dolgoročnih ciljev izberimo naložbe z visokim potencialom rasti in z večjim tveganjem. S približevanjem ciljnemu datumu naložbe prelivajmo v manj tvegane obvezniške sklade in sklade z zajamčeno donosnostjo. Ker bodo prihodnje pokojnine bistveno nižje, kot so sedanji osebni dohodki, je zelo pomembna skrb za zapolnitev finančne vrzeli, ki bo nastala z upokojitvijo. Pomemben je pregled nad stroški in vodenje ustrezne evidence o prihodkih in izdatkih. Tako se bomo izognili stroškom, ki niso nujni, in povečali znesek, namenjen varčevanju.


**Dr. Peter Groznik,**  
KD Skladi

Pri varčevanju sta

najpomembnejši disciplina in vztrajnost. Treba se je zavedati, da za našo dolgoročno finančno varnost ne bo poskrbel nihče drug kot le mi sami. Ne moremo se zanašati ne na državo, ne na partnerja, ne na otroke, ampak zgolj in samo sami nase. Potem pa si je treba narediti realen varčevalni načrt in ga nato dosledno izpolnjevati, najbolje z rednimi mesečnimi vplačili. Ni pomembno, kolikšen je znesek, ki ga damo na stran, tudi 25 evrov na mesec je bolje kot nič.


**Simon Hvalec,**  
Nova KBM

Pri načrtovanju varčevanja

komitentom svetujemo, naj svoje naložbe prilagodijo željam in zmožnostim ter da naj bo njihov naložbeni portfelj primerno razpršen od manj tveganih do bolj tveganih naložb. Strankam, ki za varčevanje težko namenijo večje vsote denarja, priporočamo, da se odločijo za obročno plačevanje. Pomembno je, da se zavedamo, da bodo tudi majhni koraki pri varčevanju dolgoročno odločilno pripomogli k varni finančni prihodnosti vsakega posameznika. D. KA.

## KAKO DO POKOJNINE?

# Vsaj desetina naj gre za starost

MITJA VEZOVIŠEK

V času krize, ko število brezposelnih iz dneva v dan narašča, se zdi razmišljanje o pokojninah na prvi pogled nesmiselno. Da ni tako, nas opozarja predlog pokojninske reforme, ki ga pripravlja vlada. Pokojninska problematika je namreč kot tempirana bomba, ki se bo sprožila najpozneje leta 2025, če ne bomo ukrepali. Ukrepanje države pa ne bo dovolj, velik del bremena bo nase moral prevzeti posameznik.

Slovenci problemu pokojnin namenimo premalo pozornosti. Pokojninske blagajne so povsod po Evropi dolgoročno vreča brez dna. Gre za strukturni problem, saj zdajšnji sistem lahko zagotavlja izplačilo človeku dostojne pokojnine le v razmerah, ko je razmerje med aktivnim prebivalstvom in upokojenci

stabilno. To pa za starajočo se Evropo ne drži, saj se življenjska doba nenehno povečuje, medtem ko potrebna delovna doba za upokojitev temu ne sledi.

Kako in kdaj naj ukrepamo? Če vprašamo sindikate, nikoli, medtem ko strokovnjaki svarijo, da bi morali že včeraj. Vsak posameznik se mora zavedati, da lahko največ stori prav sam, in to s postopnim in načrtnim varčevanjem. Kdaj? Včeraj! Za pokojnino varčujemo samo enkrat v življenju, zato popravnega izpita ne bomo imeli.

## Čas je 20-letnikov kapital

Dejstvo je, da mladi v dvajsetih letih nikoli več ne bodo imeli manj kapitala in več časa, kot ju imajo zdaj. Če upoštevamo, da so mnogi v tem obdobju že kreditno obremenjeni zaradi nakupa nepremičnine, da težko dobijo prvo službo, ni čudno, da

o pokojnini in otrocih sploh ne razmišljajo. A to je velika napaka. Ključno za zagotovitev ustreznih pokojnine sta osebni finančni načrt, ki se ga je potem treba dosledno držati, in takojšen začetek varčevanja.

Eden od nasvetov, kako kljub majhnemu proračunu varčevati, je, da poskušamo čim dalj časa živeti poceni. Ob prvi zaposlitvi in oblikovanju družine mladi pogosto precenjujejo višino prihodkov: privoščijo si prevelika stanovanja, predrage avtomobile, oblačila, razkošne zabave, želje pa si pogosto uresničujejo s kreditnimi karticami in potrošniškimi krediti. Pametnejši pristop je, da čim dalj živijo tako, kot so med študijem. Tako lahko več denarja namenijo za prave cilje, med katerimi je na prvem mestu pokojnina. Vendar pa si je treba pred tem postaviti trdne finančne temelje, kot so zlata rezerva za hude čase, zdravstveno zavarovanje in ustrezna zaščita delovne sposobnosti ter socialna varnost najbližjih. Če delodajalec ponuja priključitev k drugemu pokojninskemu stebru, je to smotno sprejeti, vendar le, če prispeva vsaj polovico zneska.

Za dolgoročne cilje, kot je pokojnina, bi mladi na začetku delovne poti morali mesečno nameniti vsaj desetino prihodkov. Izbrati bi morali kombinacijo produktov, ki dolgoročno omogočajo prilagodljivost vplačil in oprostitev plačila davka na dobiček (ta je pri dolgoročnem mesečnem varčevanju lahko

zelo velik). Mladi imajo več desetletij časa, da preživijo vse padce, ki se periodično ponavljajo na kapitalstskih trgih. Zato naj vsaj 80 odstotkov vseh sredstev naložijo v delnice, ki bodo dolgoročno prinesle najvišje donose. Klasične oblike varčevanja niso najboljše izbira.

## Kljub stroškom naj znesek ostane

V starostnem obdobju od 30 do 40 let se življenjski stroški ponavadi bistveno povečajo (nakup nepremičnine, družina), a tudi prihodkov je po vsej verjetnosti več. Čeprav se včasih zdi, da so v tem obdobju drugi cilji pomembnejši od pokojnine, to ni res. Zneska, ki ga namenimo za ta cilj, ni priporočljivo zmanjševati. Seveda je po dobro začetih varčevati tudi za otroke in če so prihodki dovolj veliki, še za uresničitev drugih želja.

Ker večina ljudi nima dovolj izkušenj s finančnim načrtovanjem in ker poznavanje trga zahteva tudi veliko časa, je dobro, da si izberemo neodvisnega osebnega finančnega svetovalca. To ni in ne more biti osebni bančnik ali zavarovalni zastopnik, saj oba lahko ponudita le omejeno število produktov. Prav tako to tudi ni vsakdo, ki mu na vizitki piše »osebni finančni svetovalca« in mu jezik dobro teče. Preden se odločimo za sestanek z nekom, preverimo njegove reference.

**MITJA VEZOVIŠEK,**  
Individa, svetovalna skupina

## KOLIKO DAJATI NA STRAN?

Varčevalcu, ki prejema neto plačo 1500 evrov mesečno in ima do upokojitve še 30 let, na Abanki svetujejo, naj za tekoče stroške porabi 70 odstotkov, dvajset odstotkov sredstev naj nameni za kratkoročna varčevanja do 12 mesecev, deset odstotkov pa za dolgoročna. Če bi varčevalec deset let mesečno vlagal 150 evrov v rentno varčevanje, bi po zdaj veljavnih pogojih prihranil približno 20.400 evrov, od tega bi bilo nekaj manj kot 2400 evrov obresti, pri čemer je izplačilo po poteku 13-mesečnega moratorija od zadnjega vplačila. Če bi z enakimi pogoji vlagal 20 let, bi bilo od skupnega privarčevanega zneska 45.300 evrov 9300 evrov obresti, v 30 letih pa bi pri znesku 75.700 evrov obresti obsegale 21.700 evrov. V Novi KBM so naredili izračune za rentno varčevanje (izplačilo 240 mesečnih rent), če bi vlagatelj 30 let za to namenjal 500 evrov, in ugotovili, da bi bila povprečna mesečna renta približno 1500 evrov. Če bi enak znesek vlagal deset let, bi bila povprečna renta 375 evrov.

V UniCredit Banki pravijo, naj stranke za produkte odločajo glede na potrebe, namen ter končni rezultat varčevanja in njihov odnos do tveganja. Na voljo so tako depoziti kot postopna varčevanja, vzajemni skladi, življenjska zavarovanja, neposredno vlaganje v delnice. »Stranki za dolgoročne varčevanje priporočamo, da del sredstev naloži tudi v bolj tvegane oblike varčevanja, kjer so tudi možnosti večjih donosov.« Ob predpostavki, da bi vlagatelj s 1500 evri osebnih dohodkov po upokojitvi in ob upoštevanju zdaj veljavne zakonodaje želel ohraniti standard (dosmrtna renta), bi potreboval približno 400 evrov dodatnih sredstev mesečno (revalorizacija ni upoštevana), so izračunali v UniCreditu. To lahko privarčuje v desetih letih, če ob predpostavki šestodstotnih letnih donosov mesečno vlaga 550 evrov, če pričakuje štiriodstotne donose, bi bilo treba vlagati 900 evrov. Če varčevalno dobo podaljša za deset let, ob enakih predpostavkah, mora mesečno vložiti 200 oziroma 350 evrov, če bi redno varčeval 30 let, bi ob šestodstotnem pričakovanem donosu lahko dovolj prihranil z varčevanjem po 90 evrov mesečno. Če bi bil pričakovani donos osem odstotov letno, bi bilo za želeno rento dovolj že 45 evrov mesečno 30 let, če bi vlagal 20 let, bi bil potreben mesečni vložek 120 evrov.

»Načelo osebnih financ pravi, da daljša kot je doba varčevanja, več tveganja si lahko posameznik privoščiti. To pomeni, da so za posameznika, ki je na začetku delovne poti (torej bo za dodatno pokojnino varčeval več kot 30 let), primerne bolj tvegane naložbene oblike, zlasti delniški vzajemni skladi – ti namreč premoženje stroškovno učinkovito razpršijo v ustrezno tvegane naložbe. Treba pa se je zavedati, da je dolgoročno varčevanje za starost dinamičen proces, se pravi, da je treba naložbeni portfelj skozi čas varčevanja ustrezno prilagajati. Bolj kot se bliža čas upokojitve, bolj se zmanjšuje delež tveganih naložb in povečuje delež varnejših naložb,« pa so sporočili iz NLB. M. B.

Glede na prihajajočo reformo pokojninskega sistema in demografske projekcije lahko povprečni 20-letnik pričakuje državno pokojnino pri 65 letih v višini 43,7 odstotka povprečne neto plače. Ob povprečnem mesečnem prihodku 1100 evrov lahko pričakuje 393 evrov državne pokojnine. Če želi po upokojitvi ohraniti standard, mora sam poskrbeti za 707 evrov mesečne rente. Ob upoštevanju povprečnega letnega donosa v višini deset odstotkov bi moral naslednjih 40 let v ustreznih produktih varčevati 125,79 evrov mesečno, kar je nekaj več kot 11 odstotkov njegovih trenutnih prihodkov. Ob tem mora zaščititi tudi svojo delovno sposobnost (zavarovanje), saj si le tako lahko zagotovi, da bo pokojnino imel v vsakem primeru.

## Varčevanje nam daje prihodnost, več prihodnosti

Varčevalni nasveti Frobanka:

Pravilna izbira pravih naložb v gospodarstvu in tujino, ki jih lahko na upokojnino, vedno varčevalno v celotni dobi. Če pa si zagotovite tudi to, da boste imeli denar na upokojnino v različnih obdobjih. Če se kaj denarja večje ne da čisto časovno obdobje, ga lahko vedno nekaj tednov ali nekaj dni, da ga lahko uporabite za to. Najpomembnejši nasveti so: vsaj 1.000 EUR in 10.000 EUR, pri varčevanju vedno sledite načelu: več je bolj.

- delniški sklad, približno od 10 do 30 %, vsaj enkrat v VARČVALNO VLOGO,
- delniški sklad, približno od 30 do 30 %, vsaj enkrat v VARČVALNO VLOGO, V DEPOZIT in V DEPOZIT z dodatno varnostjo v obdobju od 31 do 181 dni,
- delniški sklad, približno od 50 do 70 %, vsaj enkrat v DEPOZIT ali V KASNO VLOŽENJE.

Več informacij:

www.frobanka.si

**FROBANKA**  
Finančni svetovalec